

¹Reumatološko odjeljenje ♦ Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
²Reumatološko odjeljenje ♦ Interna klinika
Univerzitetski klinički centar ♦ Tuzla ♦ Bosna i Hercegovina

UTICAJ REHABILITACIJE NA POKRETLJIVOST RUČNIH ZGLOBOVA U REUMATOIDNOM ARTRITISU

THE INFLUENCE OF REHABILITATION ON THE MOVEMENT OF HAND JOINTS IN RHEUMATOID ARTHRITIS

Nedima Kapidžić-Bašić¹ ♦ Asja Hotić-Hadžiefendić¹ ♦ Maida Zonić-Imamović¹
Suada Mulić² ♦ Hajrija Selesković² ♦ Azra Delalić¹

Uvod. Ručni zglob (RZ) je zglob koji obično prvi oboljeva u reumatoidnom artritisu (RA) i progredira tokom trajanja bolesti, tako da su obično na njemu najteže i strukturne i kliničke promjene.

Cilj rada je utvrditi težinu funkcionalnih promjena na RZ kod bolesnika od RA i razliku koja nastaje u ovisnosti od toga provodi li se redovno rehabilitacija ili ne.

Materijal i metode. Ispitivanje je izvršeno na 40 bolesnika sa RA koji su pod kontrolom reumatologa i

provode redovno rehabilitaciju jednom godišnje, a vježbe svaki dan (grupa A) i 70 bolesnika koji nisu nikada proveli rehabilitaciju i neredovno su kod reumatologa (grupa B). Objе grupe su komparabilne po starosti, dužini trajanja bolesti, spolu i prisustvu RF. Pokretljivost je ocjenjivana sa Numeričkim modelom za mjerenje pokretljivosti (0-uredna pokretljivost do 5-nema pokreta).

Rezultati. Gotovo da nema bolesnika bez bola u RZ, a i uredna pokretljivost je rijetko nađena (kod 29%

bolesnika u grupi A i 9% bolesnika u grupi B). Prosječna pokretljivost je ograničena između 25 i 50% od punog obima pokreta, te je prosječna ocjena pokretljivosti u grupi A 2,05 i u grupi B 2,99. Razlika je visoko signifikantna ($p < 0,001$). Ankiroza je prisutna u 14% bolesnika grupe A i 22% bolesnika grupe B. Poredeći sa drugim zglobovima, na RZ su nađene najteže promjene. One ugrožavaju svakodnevne aktivnosti, tako da aktivnosti koje zavise od ručnog zgloba, a mjere se u Upitniku

zdravstvene procjene-HAQ, spadaju među najugroženije (rad u kući, toaleta, oblačenje) i njihova ocjena se kreće od 0,65-1,35 u grupi A i od 1,48-2,01 u grupi B.

Zaključak. RZ je najčešće zahvaćen artritisom u bolesnika sa RA, što otežava svakodnevne aktivnosti. Rehabilitacija znatno utiče na njegovu pokretljivost i ulogu u obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, ručni zglob, rehabilitacija